

TÔN GIÁO VÀ CHÍNH TRỊ

Vụ án Jeanne d'Arc

Năm 17 tuổi, nàng cứu vương quốc Pháp. Hai năm sau, nàng bị xử án thiêu sống. Vậy Jeanne d'Arc là ai? Tại sao vua Charles VII không làm gì để cứu nàng?

NGUYỄN HỮU THINH

(sưu tầm)

Nhờ hồ sơ lưu trữ về vụ án Jeanne d'Arc, chúng ta được biết nhiều về Jeanne d'Arc hơn Christ, Socrate hay Alexandre.

Những tài liệu đặc biệt tìm được vào những năm 1840 “vẽ” lại chân dung của một thiếu nữ đầy mâu thuẫn và huyền bí lại vừa hiếu động. Một nông dân đàm thoại ngang hàng với Hoàng tử kế vị vua. Một người nữ trang phục như người nam. Đến phút cuối cùng trước khi nhắm mắt, nàng đã tỏ ra thần nhiên trước những lời buộc tội, nhưng lại rất xúc động trước trang phục của các quan tòa, dững cảm khi chiến đấu, nhưng sợ chết khi bị địch bắt. Tóm lại, hào khí của nàng được biểu dương bằng lòng nhân ái của nàng.

Jeanne d'Arc, có người nói là con rơi của một người thuộc hàng quý tộc, sinh năm 1412, giữa cuộc chiến “guerre de cent ans”, cuộc xung đột triều đại kéo dài giữa nước Pháp của nhóm Valois với nước Anh của nhóm Plantagenets.

Trong những năm 1420, hiệp ước Troyes - do đó, vua nước Pháp Charles VI nhìn nhận người kế vị mình sẽ là vua nước Anh - Hoàng tử kế vị chính thức trong tương lai Charles VII chỉ kiểm soát phần đất phía nam sông Loire. Phần còn lại đặt dưới sự đô hộ của người Anh liên minh với Duc de Bourgogne.

Tại làng Domrémy, một thôn của Lorraine nằm ở biên giới của hai vùng, một do người Bourguignons, một do hoàng tử Charles VII, Jeanne sống nghề chăn cừu.

Theo truyền thuyết thời ấy, nàng mới lên 13 tuổi khi lần thứ nhất được nghe tiếng nói của Saint Michel và Sainte Marguerite bốn năm sau ra lệnh đi tìm người kế vị và tống khứ người Anh ra khỏi nước Pháp.

Năm 1428, người Anh có phần thắng thế, họ tiến vào Orléans với ý đồ thống trị khắp hết vùng Nam.

Trận chiến Orléans

Hơn 4000 người và 1500 người Bourguignons tiếp xúc với người Anh tiến vào Orléans. Jeanne vận quân phục, thuyết phục Hoàng tử giao cho quyền chỉ huy một đạo binh cứu viện. Charles VII không tin về sự chính thức của mình, mất hết hy vọng thắng thế. Nhưng dường như cuối cùng Jeanne đã thành công thuyết phục rằng con của Charles VI chắc chắn sẽ

lên ngôi vua nước Pháp.

Jeanne là một nông dân không có kinh nghiệm gì về quân sự, nhưng nhờ kích thích làm dân phấn khởi nên chỉ huy được những tay thiện chiến dưới quyền. Họ tiến vào Orléans ngày 8-5-1429. Hai ngày sau, nàng tấn công quân giữ thành người Anh và bao vây thành. Tuy bị thương, nàng tiếp tục đánh đến thắng trận. Đối với phe của Hoàng tử, sự can đảm phi thường này chỉ có của thần thánh. Đối với người Bourguignons, đó là một người của quỷ vương dùng phép phù thủy.

Thắng trận xong, nàng dẫn một đoàn kỵ binh hộ tống Charles VII đến Reims, nơi người được lên ngôi vua. Đối với giáo hội, Jeanne là một tín đồ tà giáo. Sau chiến công oanh liệt tại Orléans, Jeanne thuyết phục Charles VII cho nàng một đạo binh mới để giải tỏa Paris.

Trong cuộc chiến đó, Jeanne bị bọn Bourguignons bắt tại Compiègne. Người Anh mua nàng với số tiền là 10.000 livres và sau đó dẫn nàng đến Rouen và giao lại cho giáo hội xét xử.

Thật là một việc trớ trêu trong lịch sử nước Pháp. Jeanne d'Arc là một vị anh hùng dân tộc, một chiến sĩ quốc gia, lại bị chính các quan tòa người Pháp lên án. Giáo hội, do Evêque de Beauvais là Pierre Cauchon thay mặt, cho rằng sự tự phụ dám nói chuyện thẳng với Chúa là thuộc tà giáo. Cũng nên biết thoáng thời gian đó rất gần với phong trào ly giáo tây phương (nhiều giáo hoàng tranh chấp) làm giảm quyền lực của giáo hội. Tòa án muốn làm ra một vụ án làm gương để dẫn dắt đối thủ. Vụ án kéo dài bốn tháng. Các thẩm phán liên kết với người Anh thấy việc trả lại tự do cho Jeanne d'Arc không có lợi ích gì.

Sự thật, Jeanne d'Arc không bao giờ đảm nhận tử đạo hay được phong thánh (tuy nhiên, nàng được giáo hoàng Benoît XV phong thánh năm 1920) hơn nữa nàng cũng không mạo nhận rằng mình đã làm một phép lạ. Khi một công tước có quyền thế bị bệnh gọi nàng hỏi làm cách nào để lấy lại sức khỏe, nàng trả lời rằng nàng không biết chi hết, bệnh nhân phải sám hối tội lỗi của mình.

Vào những phút cuối cùng, nàng cảm thấy có một sự va chạm trong tâm não giữa đức tin bền vững của mình và sự sợ hãi cái chết.

Vài ngày trước khi bị hành quyết, nàng giải quyết bằng cách chối bỏ “tà giáo”, tố giác cái sứ mệnh Chúa đã giao cho và từ bỏ y phục nam giới (trước kia nàng mặc nam phục và cắt tóc ngắn). Nhưng nàng lấy lại ngay việc đã chối bỏ tà giáo, mặc lại y phục cũ. Từ đây nàng được coi đã trở lại tà giáo. Jeanne

không thể tránh khỏi tử hình.

Hai ngày sau, đúng 19 tuổi, nàng bị giải ra công trường trước chợ Rouen và lên giàn hỏa (thiêu sống). Người ta tự hỏi tại sao Charles VII không có tìm cách cứu sống Jeanne d'Arc. Có lẽ Hoàng tử nản lòng, ngờ vực không tin tưởng vào định mạng của mình và thấy không thể có sự can thiệp của giáo cấp Ki tô vì Charles VII lúc đó đang vận động đòi hỏi sự độc lập giữa giáo hội và giáo quyền ; sự ganh tị của các cấp lãnh đạo quân sự không có lợi thấy lại người mà họ coi là kẻ phiêu lưu mạo hiểm, liều mạng và cuối cùng là sự khó khăn trong việc can thiệp quân sự vùng đất kẻ thù.

Tuy vậy, sau khi cuộc thắng trận đã được đảm bảo vào năm 1453, Charles VII có lẽ bị lương tâm hối hận nên được giáo hội xét lại vụ án.

Jeanne được phục hồi năm 1456 và được phong thánh năm 1920 sau khi vùng đất Lorraine được phục hoàn về Pháp.

NGUYỄN HỮU THINH

Anh ru em ngủ

Màn đêm buông phủ,
Anh ru em ngủ,
Một tối mùa đông,
Đất trời mênh mông,
À ơi, ơi, ạ ời, ời ...
Bờ vai êm ả,
Bàn tay lơ lửng,
Vòng tay buông thả ...
À ơi, ơi, ạ ời ời ...
Ngủ đi em, vũ điệu nghệ thường,
Ngủ đi em, giấc mộng thiên đường ...

Trình Nguyên
Sydney 2005

Lullaby to a lover

The blanket of the night is falling,
As I lullaby you, my beloved, to sleep,
On a deep Winter's evening,
Full of endless emptiness ...
Lull-a-lull-a-lull-a by ...

Lay your sleepy head on my waiting
shoulder,
Your flirting hands entwined in mine,
Your arms still and slumberous ...
Lull-a-lull-a-lull-a by ...

Sleep, sleep, my lover,
And dream celestial dances,
Sleep, sleep, my lover,
And dream of Paradise ...

Francis Nguyen
Sydney 2005

